Asztronómiai óra

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	19827
Alkotó:	Fredenberck, Caspar
Készítés ideje:	1577
Készítés helye:	Augsburg
Jelzés:	az óraház bal oldali keskeny oldalán, fent: CASPARVS FREDENBERCK/ EXCVDEBAT 1577
Anyag:	aranyozott réz
Technika:	maratott; öntött; poncolt; vésett díszítés
Méretek:	magasság: 40 cm szélesség: 23 cm mélység: 17,5 cm hosszúság: 22 cm szélesség: 15,5 cm

A XVI. században egyre nagyobb hangsúlyt kapott az órák külső megjelenése. A művészi igényességgel kialakított asztali órák egyik jellegzetes változata volt a reneszánsz típusú toronyalak. Ezeken a műveken tűntek fel az első mester szignatúrák is. Az óraházakon bibliai tárgyú, főképp ószövetségi ábrázolások szerepeltek. Mellettük asztronómiai figurák, hónapok és évszakok allegorikus alakjai is előfordultak. Az ókori mitológia istenei gyakran együtt szerepeltek a keresztény erények megszemélyesített figuráival. A nevezetes német ötvös központokban – Nürnbergben és Augsburgban – sorra készültek a főúri megrendeléseket kielégítő díszes óraművek, amelyek programját tudósok készítették.

A bemutatott óra ingásra átalakított orsós gátszerkezetű, asztrolábiummal, a percek, órák, napok és hónapok múlását jelző számlapokkal. Alsó lapjába horizontális napórát építettek árnyékvetővel. A hosszúkás négyszög idomú óratest áttört frízzel, négy sarkán griffmadaras, növényi ornamensekkel díszített, négy szárnyas lófejjel ékített baldachin koronázza, rajta kétfejű sas, testén címerpajzs és korona. Az óratest 4 sarkán pilaszterhez támaszkodó herma, oroszlánfejek, fölöttük akantuszlevelekből kinövő korinthoszi oszlop. Egyik oldalán szabadon függő inga, a másikon a számlap mutatóval és 1577 évszám. A baldachin alatt a két csengőharang. Az óra feltehetően II. Rudolf német-római császár (uralkodása: 1576–1612) számára készült.

Irodalom

- Szerk.: Pataki Judit: *Az idő sodrában. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek története*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 139. (Békési Éva)
- Szerk.: Mikó Árpád: *Jankovich Miklós (1773-1846) gyűjteményei*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2002. - Nr. 67.
- Békési Éva: *Az idő hangja. Különleges óraszerkezetek*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2002. - p. 40.
- Szerk.: Bartha Lajos: *Hordozható napórák. Válogatás magyarországi gyűjteményekből*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1995. - Nr. 102.
- Szerk.: Péter Márta: *Reneszánsz és manierizmus. Az európai iparművészet korszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1988. - Nr. 192. (Szilágyi András)
- szerző: Karlovits Károly: *A Halley-üstökös nyomában*. Természettudományi Múzeum, Budapest, 1986.
- szerző: Maurice Klaus: *Die deutsche Räderuhr. I-II. Zur Kunst und Technik des mechanischen Zeitmessers im deutschen Sprachraum*. München, 1976. - Nr. 177/a-d képel

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum